

เลขที่.....

ประโยคธรรมศึกษาชั้น[]ตรี []โท [✓]เอก ระดับ []ประถม []มัธยม []อุดม

วิชา เรียงความแก้กระทู้ธรรม

สอบในสนามหลวง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

	สติ โลกสมิ ชาคโร.
	สติเป็นสัญญาณเตือนภัยในชาวโลก
	บัดนี้ จักได้อธิบายขยายเนื้อความแห่งกระทู้ธรรมสุภาสิตที่ได้ลิขิตไว้ ณ บทเบื้องต้น
	เพื่อเป็นแนวทางแห่งการศึกษาและทางแห่งการปฏิบัติ โดยสมควรแก่อัธภาพและธรรมเป็นลำดับไป
	ดำเนินความว่า สติ หมายถึง ความระลึกได้ อาการที่จิตนึกถึงสิ่งที่จะทำอะไรจะพูดได้ นึกถึงสิ่ง
	ที่ทำคำที่พูดไว้แล้วได้ เป็นอาการที่จิตไม่หลงลืม ระงับยับยั้งใจได้ ไม่ให้เลินเล่อพลั้งเพลอ ป้องกันความ
	เสียหายเบื้องต้นยับยั้งชั่งใจไม่บุ่มบ่าม เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ความไม่ประมาท ความระลึกได้ ความนึก
	ขึ้นได้ ความไม่เผลอ การนึกคิดขึ้นได้ หรือการคุมจิตไว้ในกิจ สติ เป็นธรรมมีอุปการะมาก คือทำให้
	ตื่นตัวอยู่เสมอ เป็นเจตสิกชนิดหนึ่งและยังมีอีกหลายความหมาย เช่น กำหนดรู้ ตระหนักรู้ ระลึกรู้
	สัมผัสรู้ รู้สีกตัว และอื่นๆ ที่ใช้ในความหมายการทำความกำหนดรู้สีกตัวในปัจจุบันต่อผัสสะใดๆที่เป็น
	สัมมาสติ เป็นคุณธรรมที่อาศัยปัจจัยในการเกิด ทำให้เกิดขึ้นด้วยการฝึกฝนรวบรวมจิตใจให้หนึ่งด้วยวิธี
	ต่างๆ เช่น การเจริญวิปัสสนา การฝึกตามมหาสติปัฏฐานสูตร การทำสมาธิ หรือการสวดมนต์ ภาวนา
	การกระทำเหล่านี้คือให้มีความรู้สีกตัวผ่านอายตนะทั้ง ๖ สติเป็นสัญญาณเตือนภัยในชาวโลก มีความ
	หมายถึงความไม่ประมาท เช่น กำหนดรู้ ตระหนักรู้ระลึกรู้ สัมผัสรู้ และอื่น ๆ ที่ใช้ในความหมายการ
	รู้เท่าทันในอารมณ์ที่ปรุงแต่งจิตสังขาร จนจิตเป็นอิสระจากอารมณ์ นี่คือ สมาธิ ๓. รู้เท่าทันความคิด
	ที่เกิดขึ้น จิตสังขาร คิดเป็นเหตุเป็นผลหรือไม่ โยนิโสมนสิการ นี่คือผู้เจริญสติสัมปชัญญะตลอดเวลา

	สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ว่า
	สติมโต สทา ภาทฺหิ.
	คนมีสติ เจริญตลอดเวลา
	อธิบายความว่า คนมีสติ ได้ชื่อว่าเป็นคนมีธรรมเครื่องป้องกันบาป เป็นธรรมเครื่องตื่น คนที่
	มีสติคุ้มครองจิตอยู่เสมอ ไม่ว่าจะทำอะไร ย่อมทำด้วยวิจารณญาณที่ดี คนมีสติ จะระลึกได้เสมอว่า
	ตนเองทำอะไร สิ่งที่ทำนั้นดีหรือชั่ว มีประโยชน์หรือหาประโยชน์มิได้ เป็นเหตุแห่งความสุขหรือว่าเป็น
	เหตุแห่งความทุกข์เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนี้ คนที่มีสติจึงทำแต่กรรมดี ทำแต่กรรมที่เป็นเหตุแห่งความสุข
	ความเจริญเท่านั้น จดเว้นจากการกระทำความที่เป็นเหตุแห่งความเสื่อมเสียมิใช่ประโยชน์ทั้งปวง ด้วย
	เหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงส่งผลให้คนที่มีสติ ประสบแต่ความสุขความเจริญอันเป็นผลสืบ
	เนื่องมาจากการกระทำความดีที่มีสติเป็นตัวควบคุมนั่นเอง อีกทั้งยังเป็นธรรมที่ก่อให้เกิดความตื่นตัว
	ไม่ประมาท เป็นธรรมะที่ป้องกันความผิดพลาดชั้นยอด อีกทั้งยังเป็นธรรมเครื่องป้องกันบาปอีกด้วย
	เมื่อบุคคลมีสติอยู่เสมอ ไม่ว่าจะทำอะไรก็จะไม่ประมาท ไม่หลงลืม ไม่เผลอ เมื่อเป็นเช่นนี้ สิ่งที่ทำก็ย่อมมี
	ประสิทธิภาพ ไม่มีความเสียหายใด ๆ สตินั้นเป็นสิ่งที่จำปรารณาในที่ทั้งปวง คือไม่ว่าจะทำงานทาง
	โลกหรือทางธรรม ก็จำเป็นต้องมีสติเป็นตัวควบคุมทั้งสิ้น งานทางโลก ถ้าขาดสติเสียแล้ว ย่อมก่อให้เกิด
	ความเสียหายผิดพลาดได้ง่าย งานก็ย่อมออกมาไม่ดี หรือไม่ประสบผลสำเร็จ สติรู้กายรู้ใจตัวเอง ต้อง
	ฝึกอย่างเช่น มีสติรู้ลมพัดใบไม้ไหว คอยดูไปอย่างนี้ มีสติรู้ ได้ยินเสียงรู้ ได้กลิ่นรู้ อย่างนี้เป็นของออก
	นอก ยังไม่ใช่ตัวสัมผัส สติที่เกิดขึ้นมันก็เป็นสติออกนอก เพราะสติออกนอก สติมันก็ออก
	นอก ถ้าเรามีสติระลึกรู้กาย มีสติระลึกรู้ใจแล้ว สติที่เกิดขึ้นจะเป็นสัมมาสมาธิ สมาธิที่ระลึกรู้พินิจ
	เจริญสติตลอดเวลา ทำญาณแห่งความรู้ในการดับทุกก็จะเจริญขึ้นเราย่อมมีความสุขที่มั่นคงแท้จริง

สมเด็จพระศาสนสุภาวชิรที่มาใน สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ว่า

สติมา สุขमेตติ.

คนมีสติ ย่อมมีความสุข

อธิบายความว่า สตินั้นถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อการประกอบกิจการงานทุกประเภท

ไม่ว่าจะเป็นงานทางโลกหรืองานทางธรรมก็ตาม สติเป็นเครื่องช่วยให้งานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ย่อมมีความสุขได้ กล่าวถึงงานทางโลก ซึ่งหมายถึงการประกอบกิจการงานทั้งหลายอันเป็นไปเพื่อหา

เลี้ยงชีวิตเป็นต้น หากมีสติเป็นเครื่องควบคุมแล้ว ก็จะทำให้เกิดความแม่นยำ ถูกต้อง ไม่ประมาท ไม่

ผิดพลาด เมื่อเป็นเช่นนี้งานนั้นย่อมสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีกล่าวถึงงานทางธรรม อันได้แก่การเจริญพระ

กรรมฐาน ยิ่งต้องการสติเป็นอันมาก เพราะสตินี้จะเป็นตัวควบคุมจิตให้อยู่กับปัจจุบันธรรมได้ เมื่อจิต

อยู่กับปัจจุบันธรรม โอกาสที่จะได้บรรลุธรรมขั้นสูงย่อมมีมากตามไปด้วย ดังนั้น บุคคลผู้ที่มีสติ ไม่ว่า

จะทำงานทางโลกหรือทางธรรม ย่อมจะประสบความสำเร็จและประสบกับความสุขความเจริญได้ ในที่

ทุกสถานในกาลทุกเมื่อ สติจะทำให้บุคคลนั้น ๆ ตั้งตัวอยู่เสมอ มีจิตใจจดจ่ออยู่กับปัจจุบัน สามารถ

รู้เท่าทันว่าขณะนั้นตนกำลังทำอะไร พุดอะไร คิดอะไร อะไรกำลังเกิดขึ้นบุคคลทั้งหลายผู้มีหน้าที่

รักษา เช่น ยามผู้ที่มีหน้าที่รักษาความปลอดภัย ตำรวจที่มีหน้าที่รักษาความสงบสุขของประชาชน

เป็นต้น ก็จำเป็นต้องมีสติ ซึ่งจะเป็นตัวที่ทำให้ไม่เกิดความประมาท เมื่อไม่ประมาท หน้าที่ที่ทำอยู่ใน

ขณะนั้น ๆ ก็ไม่ผิดพลาด หรือเมื่อจะพูดในทางธรรม บุคคลผู้รักษาศีล ก็จำเป็นต้องมีสติเป็นเครื่อง

รักษาศีลได้บริสุทธิ์บริบูรณ์ ผู้ปฏิบัติธรรม ก็จำเป็นต้องมีสติเป็นเครื่องควบคุมรักษากาย วาจา ใจ ให้สงบ

เรียบร้อย ให้ดำรงอยู่ในฝ่ายแห่งกุศล ไม่เอนเอียงไปในฝ่ายที่เป็นอกุศล มีความระลึกได้รู้ตัวอยู่ตลอด

ก็จะทำให้การปฏิบัติธรรมสำเร็จผลได้เร็วยิ่งขึ้น ไปถึงสิ่งประเสริฐทั้งหลายก็จะบังเกิดแก่เราทุกคน

	สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ว่า
	สติมโต สุเว เสโยโย.
	คนมีสติ มีความประเสริฐทุกวัน
	อธิบายความว่า คนมีสติ คนผู้นั้นต้องตั้งอยู่ในความระลึกได้อยู่เสมอว่า เรากำลังทำอะไร
	กำลังพูดอะไร กำลังคิดอะไร หรือเราได้ทำอะไรไปบ้าง พูดอะไรไปบ้าง คิดอะไรไปบ้าง เมื่อมีสติคือ
	ความระลึกได้อยู่เสมออย่างนี้ จะทำให้เรารู้ทันความคิด การกระทำ และคำพูด ทำให้เราสามารถขุ่กคิด
	ขึ้นได้ว่า สิ่งที่เรา กำลังทำ พูด คิด อยู่ นั้น ดีหรือไม่ดี มีประโยชน์หรือไร้ประโยชน์ เมื่อเป็นเช่นนี้ เราก็
	จะสามารถละเว้นการทำ พูด คิด ที่เป็นบาป ไร้ประโยชน์ แล้วเลือกทำเฉพาะสิ่งที่ดี เป็นประโยชน์ต่อ
	ตนเองและสังคมการกระทำของเราก็จะเป็นการกระทำที่ประเสริฐ ความคิดก็จะเป็นความคิดที่
	ประเสริฐ คำพูดก็จะเป็นคำพูดที่ประเสริฐ เมื่อเป็นเช่นนี้ เราก็จะกลายเป็นผู้ประเสริฐขึ้นเรื่อย ๆ
	ตามลำดับ และสิ่งที่ประเสริฐทั้งหลายก็จะบังเกิดแก่เรา เป็นเครื่องเตือนให้เราระลึกรู้ว่าในขณะหนึ่ง ๆ
	นั้น เราทำอะไร หรือระลึกได้ว่าในอดีตนั้น เราทำอะไรไว้บ้าง สติ เป็นสิ่งที่เตือนให้เราไม่ประมาท เป็น
	ผู้ตื่นตัวอยู่เสมอ รู้เท่าทันสิ่งที่กำลังทำ รู้เท่าทันอารมณ์ที่เกิดขึ้นมากระทบจิตใจ ทำให้เรามีความยั้งคิด
	เมื่อมีความยั้งคิดแล้ว ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม เราก็สามารถพิจารณาได้ว่า สิ่งที่เราทำอยู่นั้น ดีหรือไม่ดี
	มีประโยชน์หรือไม่มีประโยชน์ ผิดหรือถูก เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนี้ เราก็จะสามารถแยกแยะถูกผิดได้
	เลือกทำแต่สิ่งที่ถูก งดทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องเสียได้ ในพระพุทธศาสนา มีอยู่คือ ความสุขและความทุกข์ มัน
	เกิดขึ้น เพราะทำผิดหรือทำถูกในขณะแห่งผัสสะ มันไม่ได้เกิดจาก ผีสางเทวดา เคาระห์ โชค ดวงดาว
	อะไรที่ไหน พระองค์จึงตรัสว่า มันไม่ได้เกี่ยวกับผลกรรมแต่ชาติก่อนด้วยซ้ำไป มันเกิดจากการกระทำ
	ผิดหรือกระทำถูกที่นี้และเดี๋ยวนีั ผัสสะชนิดที่ดีนั้น เราจึงต้องมีสติเพื่อจะได้ควบคุมกายและจิตใจเสมอ

[illegible]